

Sygn. akt VI P 733/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2016 roku.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący : SSR Paula Markiewicz

Ławnicy: Elżbieta Jeznach, Bogusław Mardyla

Protokolant : st. sekr. sąd. Barbara Marszewska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2016 roku w Gdańsku

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu w G.

o nawiązanie stosunku pracy

I. oddała powództwo,

II. odstępuje od obciążania powódki A. C. kosztami zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI P 733/15

UZASADNIENIE

Powódka A. C. pozwem z dnia 26 października 2015r. wniosła przeciwko pozwanemu Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu w G. o nakazanie nawiązania stosunku pracy, jako etatowym członkiem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w G. oraz o zasądzenie na jej rzecz odszkodowania.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, iż pozostawała w stosunku pracy, jako etatowy członek pozwanego do dnia 15 listopada 2001r., co wynikało z wystawionego świadectwa pracy. Stosunek pracy trwał na czas nieokreślony z powołania, na mocy aktu powołania z dnia 22 sierpnia 1990r. Decyzją z dnia 14 listopada 2001r. Prezesa Rady Ministrów w W., nastąpiło odwołanie powódki z pełnionej przez nią funkcji. Decyzja ta według pozwanego, spowodowała ustanie członkostwa powódki w Kolegium. Jednakże zdaniem powódki decyzja ta nie stała się decyzją ostateczną, ponadto nie była decyzją prawomocną. Powódka wskazała, że wobec niezmienionego świadectwa pracy zasadne było ponowne nawiązanie stosunku pracy między nią, a pozwanym. Pomimo wielokrotnego zwracania się do Prezesa Kolegium i zgłaszania gotowości do wykonywania pracy – jako etatowego członka pozwanego, przedmiotowy stosunek pracy nie został jednak ponownie nawiązany w sposób skutkujący odpowiednio płacą i pracą. Dalej powódka wskazała, że do nawiązania stosunku pracy właściwy jest Prezes Kolegium na mocy art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1994r. o Samorządowych Kolegiach Odwoławczych. Powódka wskazała, iż prawdą jest, że złożyła prośbę o odwołanie jej z funkcji u pozwanego, jednakże nie złożyła rezygnacji ze stanowiska i pełnionej funkcji. Powódka podała, że z powodu przewlekłości ze strony Prezesa pozwanego i nieuregulowania powyższej sytuacji związanej z pozostawianiem powódki w gotowości do jej wykonywania, powództwo o ponowne nawiązanie stosunku pracy, stało się konieczne i w pełni uzasadnione. Także żądanie zasądzenia na jej rzecz odszkodowania zasługuje na uwzględnienie. Powódka stwierdziła, iż podstawą ponownego nawiązania z nią stosunku pracy jest akt powołania. Wobec zaś rozwiązanego przez Prezesa pozwanego stosunku pracy wymagane jest jego ponowne nawiązanie, według daty ustalonej w postępowaniu. (k. 2-3, 20-26)

Zarządzeniem z dnia 27 listopada 2015 roku nastąpił zwrot pozwu w zakresie żądania powódki dotyczącego odszkodowania. Powyższe zarządzenie stało się prawomocne dnia 15 grudnia 2015 roku (k. 11-12, 19)

Pozwany Samorządowe Kolegium Odwoławcze w G. w odpowiedzi na pozew z dnia 1 marca 2016 roku wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powódki na podstawie art. 291 § 1 kp. Pozwany podał, iż z akt sprawy wynika, iż powódka została odwołana ze stanowiska członka orzekającego Kolegium w dniu 15 listopada 2001r. i wtedy ustał też stosunek organizacyjny na zajmowanym stanowisku. Pozwany przyznał, iż wprowadzie pracodawca nie złożył we właściwej formie pisemnej oświadczenia o odwołaniu powódki, o czym stanowi art. 70 § 1¹ i § 2 kp, jednakże rozwiązanie stosunku z powołania nastąpiło w sposób dorozumiany. Nie ulega również wątpliwości, iż powódka wskutek czynności dokonanych przez Prezesa Kolegium otrzymała także oświadczenie o odwołaniu jej ze stosunku pracy na podstawie powołania w dniu 21 listopada 2001r, gdyż wtedy pokwitowała świadectwo pracy.

Pozwany wskazał, że powódka powyższą czynność prawną tj. dotyczącą odwołania jej synowska pracy na podstawie powołania, dokonaną w sposób dorozumiany należycie zrozumiała, jako rozwiązanie stosunku pracy, skoro świadectwo pracy przyjęła bez żadnych uwag. Pozwany podkreślił, iż powódka wydane jej świadectwo wykorzystwała do nabycia uprawnień emerytalnych, gdyż według art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń prawo do świadczenia emerytalnego uzyskuje się tylko wtedy, gdy następuje zaprzestanie pobierania wynagrodzenia od pracodawcy. W świetle zatem powyższego bez ustania stosunku pracy powódka nie otrzymałaby tegoż świadczenia, które również do chwili obecnej pobiera. Dalej pozwany wskazał, iż mając na uwadze fakt, że stosunek pracy łączący strony na podstawie powołania ustał dnia 21 listopada 2001r. – to wszystkie roszczenia powódki z tegoż stosunku pracy uległy również przedawnieniu w dniu 22 listopada 2004r., a powódka zaczęła ich dochodzić dopiero po 14 latach od ustania stosunku pracy. (k. 31-35)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powódka A. C. uchwałą Sejmiku Samorządowego Województwa G. Nr (...) dnia 22 sierpnia 1990r. została powołana na stanowisko członka Kolegium Odwoławczego przy Sejmiku, w pełnym wymiarze etatu, na okres kadencji Sejmiku Samorządowego Województwa G. w G..

(Dowód : akt powołania– k. 21, akta osobowe pracownika część B, k. 1)

Z dniem 22 października 2001r. powódka wystąpiła z wnioskiem do Prezesa Samorządowego Kolegium Odwoławczego w G. z prośbą o odwołanie jej z funkcji etatowego członka Kolegium z dniem 1 listopada 2001r. w związku z uzyskaniem uprawnień do wcześniejszej emerytury (przysługującej od października 2001r.)

(Dowód : pismo powódki – k. 22, akta osobowe pracownika część B. k. 32)

W piśmie z dnia 22 października 2001r. pozwany zwrócił się z wnioskiem do Premiera Rady Ministrów, za pośrednictwem Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, z wnioskiem o odwołanie powódki z dniem 1 listopada 2001r. z funkcji etatowego członka Samorządowego Kolegium Odwoławczego wobec jej przejścia na emeryturę.

(Dowód : pismo pozwanego– k. 23, akta osobowe pracownika część B. k. 33)

Pismem Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2001r. powódka została odwołana z dniem 15 listopada 2001r. z funkcji etatowego członka Samorządowego Kolegium Odwoławczego w G..

(Dowód : pismo Prezesa rady Ministrów– akta osobowe pracownika część C. k. 1)

Pozwany z dniem 21 listopada 2001r. wydał powódce świadectwo pracy.

(Dowód : świadectwo pracy– k. 21-26, akta osobowe pracownika część C. k. 2)

Pismem z dnia 14 czerwca 2010r. powódka wystąpiła do Prezesa Rady Ministrów o unieważnienie decyzji z dnia 14 listopada 2001r. o odwołaniu jej z dnia 15 listopada 2001r., z funkcji etatowego członka pozwanego w G..

Pismem z dnia 13 września 2010r Prezes Rady Ministrów wskazał, iż członkostwo powódki w Kolegium ustalo z powodu jej odwołania, a powyższe było podstawą rozwiązania z nią stosunku pracy, jako etatowego członka Kolegium.

Pismem z dnia 18 października 2010r. powódka złożyła skargę na bezczynność Prezesa Rady Ministrów w przedmiocie niezalatwienia wniosku z dnia 14 czerwca 2010r.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2011r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. zobowiązał Prezesa Rady Ministrów do rozpoznania wniosku z dnia 14 czerwca 2010r. o stwierdzenie nieważności aktu odwołania z dnia 14 listopada 2001r. w terminie 30 dni od dnia doręczenia prawomocnego wyroku wraz z aktami sprawy.

Prezes Rady Ministrów wniósł skargę kasacyjną, zaskarżając ten wyrok w całości. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 25 października 2011r. oddalił skargę.

Prezes Rady Ministrów decyzją z dnia 1 lutego 2012r. orzekł, iż nie stwierdza nieważności aktu odwołania z dnia 14 listopada 2001r.

Prezes Rady Ministrów decyzją z dnia 5 kwietnia 2012r. utrzymał w mocy swoją decyzję z dnia 1 lutego 2012r.

Powódka złożyła skargę na powyższą decyzję.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z dnia 10 października 2012r oddalił skargę.

(Dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 10 października 2012r. wraz z uzasadnieniem- k. 90-98, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 października 2011r. wraz z uzasadnieniem – k. 100- 105, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 16 marca 2011r. wraz z uzasadnieniem – k. 107-112)

Powódka A. C. po odwołaniu jej z funkcji etatowego członka Samorządowego Kolegium Odwoławczego nie świadczyła pracy na rzecz pozwanego, pracodawca nie deklarował również woli ponownego zatrudnienia powódki.

(Dowód : zeznania świadka M. P.- k. 178-178v (nagranie 00:02:22-00:12:25), czesciwo zeznania powódki A. C. k. 179-180 (nagranie 00:15:23-00:47:42), oświadczenia pozwanego- k. 57-57 akt (...))

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wnoskując w oparciu o zeznania świadka M. P., powódki oraz dokumenty złożone do akt niniejszej sprawy, jak również przedłożone do akt (...) tut. Sądu. Podstawę ustaleń Sądu w zakresie przebiegu zatrudnienia powódki stanowiły również akta osobowe pracownika.

Sąd dał im wiarę w całości, albowiem ich prawdziwość i autentyczność nie budziła wątpliwości, jak również nie zostały one w tym zakresie zakwestionowane przez strony postępowania.

Dokumenty prywatne Sąd ocenił na podstawie art. 245 k.p.c. Wynika z niego, że dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte. Sąd nie znalazł podstaw do

podważenia wiarygodności przedmiotowych dowodów, przy czym ich prawdziwość, jak również autentyczność nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Zdaniem Sądu zeznania świadka M. P. zasługiwały na uwzględnienie w całości, albowiem wzajemnie się uzupełniały z pozostałym materiałem dowodowym sprawy tworząc z nim logiczną oraz pełną całość. Nadto brak było jakichkolwiek podstaw by odmówić powyższym wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki w zakresie w jakim powyższe znajdowały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym sprawy.

Rozważając zasadność zgłoszonego w sprawie powództwa w pierwszej kolejności należało mieć względzie, iż zgodnie z treścią art. 11 kp nawiązanie stosunku pracy oraz ustalenie warunków pracy i płacy, bez względu na podstawę prawną tego stosunku, wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika

Przepis art. 11 kp wyraża zasadę wolności pracy sensu stricto. W tym znaczeniu ogranicza się ona wyłącznie do dyspozycji, zgodnie z którą nawiązanie stosunku pracy oraz ustalenie warunków pracy i płacy, bez względu na podstawę prawną tego stosunku, wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika. Zwracając uwagę na klarowność regulacji będącej jej nośnikiem sprzyja formułowaniu oczywistych konstatacji z niej wynikających. Podstawowe to : warunkiem nawiązania stosunku pracy są zgodne oświadczenia woli obydwu jego stron, wymóg zgodnego oświadczenia woli jest niezbędny bez względu na prawną podstawę stosunku pracy, a więc dotyczy nie tylko umowy o pracę i spółdzielczej umowy o pracę, ale także powołania, wyboru i mianowania, nadto zgodnych oświadczeń woli stron stosunku pracy wymaga także ustalenie warunków pracy i płacy. (...) W zakresie możliwości zastąpienia zgodnych oświadczeń woli stron kreujących stosunek pracy oświadczeniem innego podmiotu, przyjmuje się iż w przypadku pracownika taka ewentualność nie wchodzi w rachubę w ogóle (dotyczy także orzeczeń sądowych). Natomiast w odniesieniu do pracodawcy podnosi się, że od reguły o niemożliwości zastąpienia oświadczenia stron o nawiązaniu stosunku oświadczeniem innego podmiotu są wyjątki. Przykładem jest orzeczenie sądu przywracające pracownika do pracy, czy możliwość sądowego dochodzenia przez pracownika zawarcia umowy przyrzeczonej z tytułu umowy przedwstępnej (art. 390 § 2 k.c., art. 64 k.c. i art. 1047 k.p.c. w zw. z art. 300 k.p.) czy umowy o pracę z tytułu członkostwa w spółdzielni). (Komentarz do KP Wiesław Perdeus)

Także byli pracownicy, zwolnieni przez pracodawcę zgodnie z prawem, mogą w niektórych sytuacjach występować z roszczeniami o ponowne zatrudnienie (art. 9 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy w przyczyn niedotyczących pracowników, art. 53 § 5 kp)

Swoboda pracodawcy w odniesieniu do rozwiązania umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest znacznie ograniczona, w szczególności przez wymóg istnienia przyczyny wypowiedzenia art. 45 §1 kp, a także, w odniesieniu do wszystkich umów o pracę, przez liczne zakazy wypowiedzania.

Sankcją wobec pracodawcy odmawiającego faktycznego zatrudnienia pracownika jest jego roszczenie o dopuszczenie do pracy i wynagrodzenie za czas jej niewykonywania (art. 22 § 1 kp, 81 §1 kp). W przypadku wadliwego wypowiedzenia lub rozwiązania umowy o pracę pracownik ma z reguły roszczenie o przywrócenie do pracy (art. 45 § 1 kp, art. 56 § 1 kp) oraz roszczenia majątkowe.

Podkreślić należy, iż swoboda nawiązywania stosunków pracy jest jedną z podstawowych zasad prawa pracy i oznacza, iż każda ze stron ma nie tylko swobodę wyboru jednej z wymienionych w Kodeksie Pracy umów o pracę, ale także podjęcia decyzji o wykonywaniu pracy na innej podstawie niż stosunek pracy. Art. 11 Kodeksu Pracy stanowi bowiem wyraźnie, iż nawiązywanie stosunku pracy oraz ustalenie warunków pracy i płacy, bez względu na podstawę prawną tego stosunku, wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika.

Powyższy pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 maja 2012r. (II PK 199/11), w którym stwierdził, iż podstawową zasadą prawa pracy jest to, że nawiązanie stosunku pracy oraz ustalenie warunków pracy i płacy, bez

względem na podstawę prawną tego stosunku, wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika (art. 11 kp).

Podkreślić należy, iż zgodnie z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Podnieść należy, iż brak wykazania powyższych okoliczności obciążać musi zawsze podmiot, na którym spoczywa ciężar tego dowodu, Sąd nie ma bowiem ani obowiązku, ani też możliwości wyręczenia stron w wyjaśnianiu treści łączących strony stosunków, w sytuacji gdy pozostają one w tym zakresie bierne. Zgodnie z podstawową w procesie cywilnym zasadą kontradiktoryjności, mając na uwadze treść art. 3 kpc i art. 232 kpc- w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 1 marca 1996 roku o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U Nr 43, poz. 189) - to strony są zobowiązane do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne stając się dysponentem postępowania dowodowego, zaś Sąd jest zwolniony od odpowiedzialności za jego wynik. (orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 roku, II CKN 70/96, OSNC 1997, Nr 8, poz. 113, z dnia 16 grudnia 1997 roku, II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, Nr 20, poz.662).

W ocenie Sądu na gruncie niniejszej sprawy brak podstaw do uznania, iż pracodawca kiedykolwiek wyraził wolę ponownego nawiązania stosunku pracy z powódką, w szczególności aby składał w tym zakresie wiążące oświadczenia. W żadnej mierze podstawy do takowych ustaleń nie daje materiał dowodowy sprawy. Przyniesione w tym zakresie przez powódkę na rozprawie w dniu 10 października 2016r. ewentualne ogólne wypowiedzi Prezes Kolegium D. J. w żadnej mierze nie mogą stanowić do przyjęcia zasadności roszczeń powódki. Powyższe bowiem nie wskazywały na jakiegokolwiek warunki zatrudnienia powódki związane z datą jej zatrudnienia, rodzajem umowy, jak również jej warunkami.

Mając powyższe na uwadze przyjąć należało, iż powódka nie udowodniła istnienia jakichkolwiek oświadczeń pracodawcy zobowiązujących go do ponownego nawiązania z nią stosunku pracy. W niniejszej sprawie nie zachodzą również podstawy do nawiązania stosunku pracy z powódką wynikające z obowiązujących przepisów prawa.

Nadto zgodnie z treścią art. 291 § 1 kp roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

W świetle powyższego roszczenie powódki o nawiązanie stosunku pracy winno być również uznane za przedawnione. Zgodnie bowiem z oświadczeniem powódki składanym w toku prowadzonego postępowania powyższe (tj. nawiązanie ponowne stosunku pracy) winno nastąpić w dniu 21 listopada 2001r. (k. 179v)

O powyższym orzeczono na podstawie art. 11 kp– a contrario w punkcie I wyroku.

Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Art. 102 kpc stanowi natomiast, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd zważył, iż w sprawie niniejszej mamy do czynienia ze szczególnie uzasadnionym wypadkiem w rozumieniu art. 102 kpc i nie obciążył strony przegrywającej kosztami.

Zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c powinno być oceniane w całości okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu.

Do kręgu bowiem okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego - sytuacji życiowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974r., II CZ 223/73).

Przyjmuje się stosowanie art. 102 k.p.c, gdy sprawa ma wątpliwy i dyskusyjny charakter; dochodzone roszczenie powoda wynika z niejasno sformułowanych przepisów; strona przegrywająca znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji majątkowej, a wytaczając powództwo była subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia, natomiast strona wygrywająca korzystała ze stałej obsługi prawnej i nie poniosła dodatkowych nakładów na prowadzenie procesu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 15 maja 2015r., I ACa 51/15).

Należy bowiem mieć na względzie, iż do szczególnie uzasadnionych wypadków związanych z przebiegiem procesu można zaliczyć okoliczności konkretnej sprawy, łączące się z charakterem żądania poddanego pod osąd (por. uzasadnienie postanowienia Sadu Najwyższego z 15 czerwca 2011r., V CZ 23/11).

Nadto nadmienić trzeba, iż przekonanie strony o zasadności zajmowanego stanowiska, może przemawiać za nieobciążaniem jej kosztami przegranego procesu przed sądem pierwszej instancji (por. posiłkowo wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 marca 2014r., V Aca 797/13).

W tym miejscu podkreślić należy, iż ocena Sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c, ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy.

W związku z tym może być ona podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 stycznia 2012r. III CZ 10/12, Biul.SN 2012/4/7).

W przedmiotowej sprawie Sąd odstępując od obciążania powódki miał na uwadze jej aktualną sytuację majątkową, w szczególności fakt posiadanych obciążeń egzekucyjnych, jak również jej subiektywne przekonanie o słuszności sformułowanych przez nią roszczeń.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd na mocy art. 102 k.p.c orzekł jak w punkcie II wyroku.